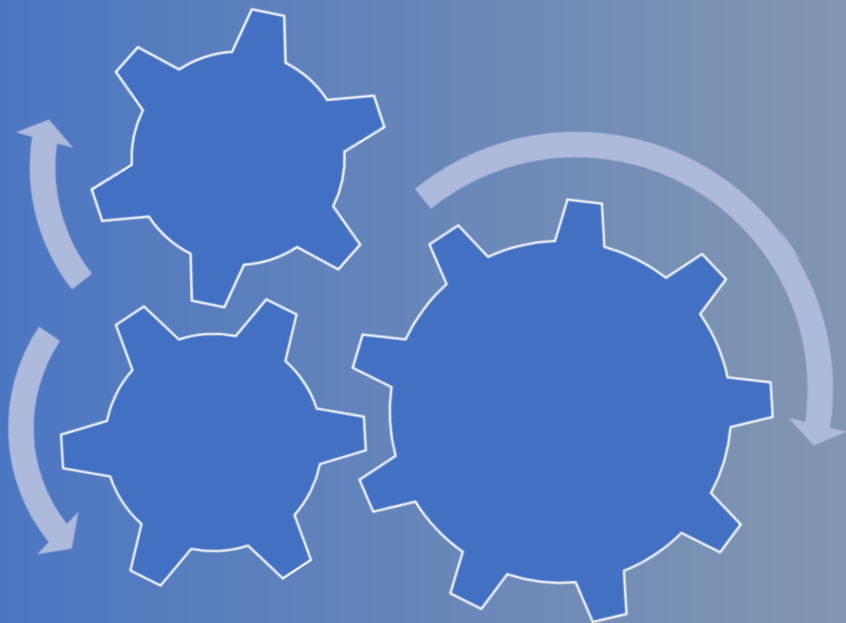

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Резултати анкетног
истраживања на тему:

*„УТВРЂИВАЊЕ НИВОА РАЗВИЈЕНОСТИ
ФУНКЦИЈА СИСТЕМА УПРАВЉАЊА
ПРЕМА ЗАХТЈЕВИМА СОЛВЕНТНОСТИ II“*

У сврху утврђивања почетног нивоа разумијевања концепта Солвентности II и нивоа развоја функција из система управљања Солвентности II, Агенција за осигурање Републике Српске је извршила анкетно истраживање, на начин да је друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској достављен упитник „Утврђивање нивоа развијености функција система управљања према захтјевима Солвентности II“ (у даљем тексту: Упитник).

Циљ истраживања је био да друштва за осигурање изврше самопроцјену положаја и нивоа развијености у односу на наведена питања из Упитника, али и да сагледају будуће регулаторне захтјеве и правце успостављања и/или унапређења кључних интерних функција. Генерално, сврха истраживања је била прикупљање информација о разумијевању значаја и нивоа развијености функција система управљања према захтјевима Солвентности II. Резултати овог истраживања биће полазна основа за сходну идентификацију потреба за подизање нивоа знања у сектору осигурања, али и за будуће регулаторне активности.

Упитник је садржавао 86 питања и обухватио је, поред основних питања из општег познавања Солвентности II, и питања о разумијевању и нивоу развијености појединачних функција система управљања. У анализи одговора из Упитника пошло се од претпоставке да су одговорна лица друштава за осигурање искрено и објективно одговорила на постављена питања.

За потребе обраде резултата истраживања извршена је подјела друштава за осигурање по величини, те су задани параметри за дефинисање микро, малог, средњег и великог друштва, на начин да је као релевантна величина узета укупна премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, обрачуната у 2020. години.

Величина друштва	Удио у премији	Број друштава
XS – микро	< 2%	2
S – мала	од 2-8%	7
M – средња	од 8-15%	5
L – велика	> 15%	0

Резултати истраживања указују на низак ниво познавања квалитативних захтјева Солвентности II, укључујући и ORSA процес, док су у неким случајевима друштва прецијенила свој ниво усаглашености (закључак изведен укрштањем одговора на поједина питања, али и познавањем процеса код појединих друштава кроз супервизорске активности). Иако су се сва друштва за осигурање изјаснила да постоји одређени степен отворености за прихватање промјена и разумијевање концепта и значаја управљања ризицима у пословању, самосталне и конкретне активности још не постоје. Већи број друштава за осигурање очекује позитивне ефекте Солвентности II, а као образложење наводе идентификацију и квантификацију ризика и сагледавање сопствених потреба за капиталом. За функције које су успостављене због законских захтјева (интерна ревизија и актуарска функција) истакнуто је да је ограничавајући фактор њиховог усаглашавања са захтјевима Солвентности II недостатак методологија, док су за успостављање функција управљања ризицима и праћења усклађености ограничавајући фактори расположиви кадровски ресурси и едукованост. Из квалитативних одговора на питања везана за развијеност функција управљања ризицима, интерне акте и процес идентификације ризика може се извести закључак да друштва за осигурање не препознају концепт управљања ризима из захтјева Солвентност II. Изузетак су друштва која послују у оквиру групација чија је основна дјелатност осигурање, те се из њихових одговора може

препознати, у одређеној мјери, разумијевање захтјева управљања ризицима према Солвентности II.

Из одговора произилази и да ће потреба усклађивања са регулаторним захтјевима и развој људских ресурса стимулирати развој функција из система управљања.

У наставку је дат краћи извод из резултата истраживања који садржи репрезентативна питања и одговоре, те укрштене одговоре на поједина питања, и то посматрајући број друштава која су се изјаснила или у односу на величину друштва за осигурање.

Питање: Како бисте оцијенили Ваше познавање захтјева Солвентности II?

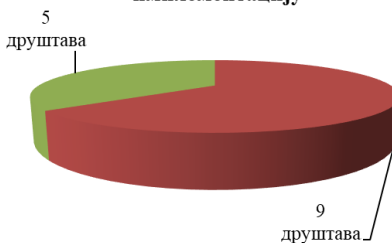
Питање: Како оцјењујете положај Вашег Друштва у односу на сљедеће аспекте?

Информисаност запослених о Солвентности II

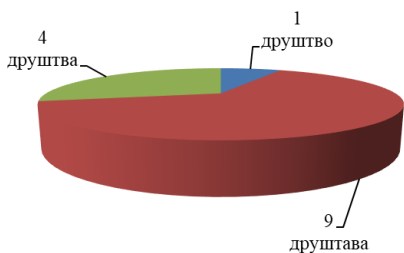
■ постоји ■ дјелимично ■ не постоји

Слободни ресурси за имплементацију

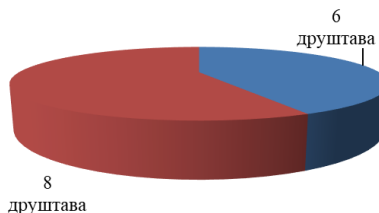
■ постоји ■ дјелимично ■ не постоји

Know-how за имплементацију

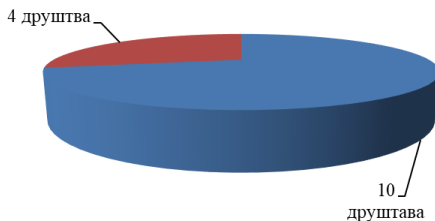
■ постоји ■ дјелимично ■ не постоји

Разумијевање концепта и значаја управљања ризицима у пословању

■ постоји ■ дјелимично ■ не постоји

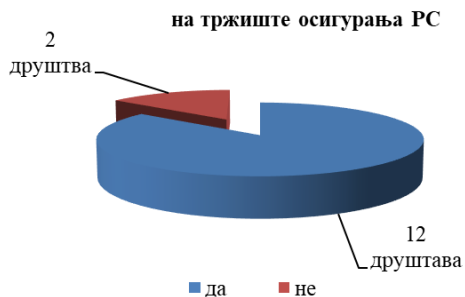
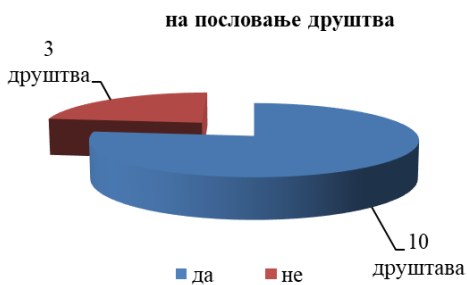
Отвореност за прихватање промјена

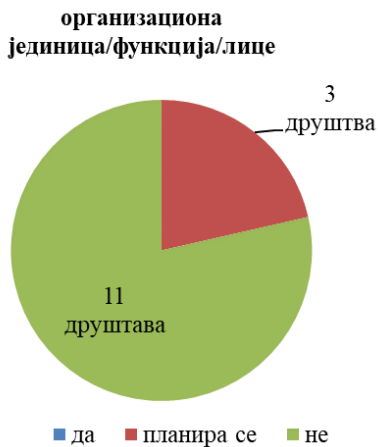
■ постоји ■ дјелимично ■ не постоји

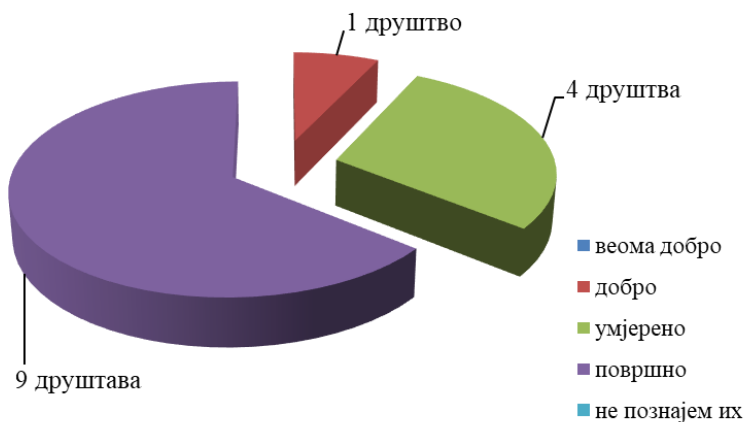
Питање: Да ли ће Солвентност II имати позитиван ефекат?

Питање: Да ли у Вашем Друштву постоји организациона јединица/ функција/ лице задужено за проучавање/идентификацију захтјева Солвентност II, те да ли је Друштво донијело план којим су утврђене неке од потребних активности за припрему имплементације Солвентности II?

Питање: Како бисте оцијенили Ваше познавање дјелокруга и међусобног односа функција система управљања из Солвентности II?

Питање: Које од наведених „кључних функција“ су успостављене у Вашем друштву?

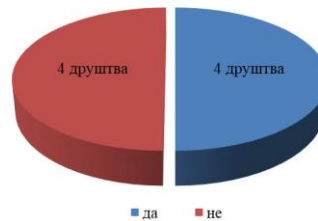
Питање: Који су по Вашем мишљењу највећи проблеми у формирању „кључних функција“ у складу са II стубом Солвентности II? (рангирајте са бројевима од 1-велики до 5-мали проблем)

Просјечан ранг	Функција управљања ризицима	Праћење усклађености	Интерна ревизија	Актуарска функција
1.	кадровски ресурси	кадровски ресурси	методологија	методологија
2.	финансијски ресурси	едукованост	кадровски ресурси	финансијски ресурси
3.	едукованост	финансијски ресурси	финансијски ресурси	кадровски ресурси
4.	методологија	методологија	вријеме за припрему	вријеме за припрему
5.	вријеме за припрему	вријеме за припрему	едукованост	едукованост

Да ли Ваше друштво има интерне акте о правилима управљања ризицима, којима је изложено у пословању?

Уколико нема, да ли друштво има интерне акте у којим се идентификују ризици у неком сегменту пословања и/или начини њиховог минимизирања?

Да ли у Вашем друштву постоји служба/особа задужена/одговорна за процес управљања ризицима?

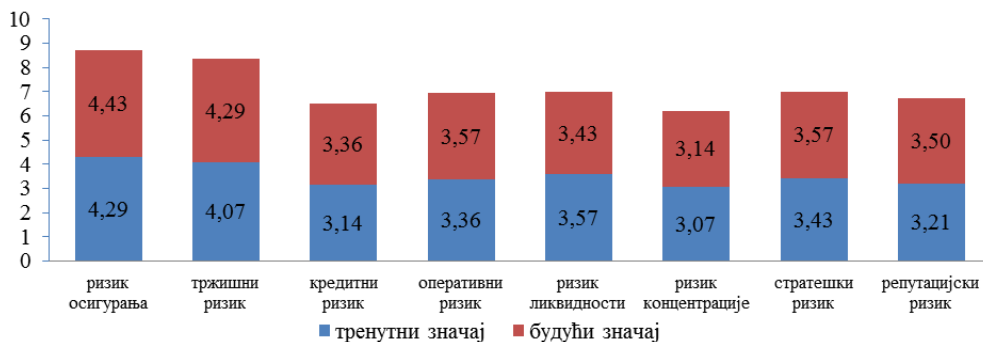

Уколико не постоји, да ли постоји најмање један пословни сегмент/подручје за који се врши идентификовање ризика и предузимање мјера смањења истог?

Питање: Оцијените колико су тренутно значајне, те који ниво значаја ће имати у будућности, следеће групе ризика у Вашем друштву?

просјечна оцјена

Питање: Који фактори ће, према Вашем мишљењу, највише утицати на будући развој и унапријеђење процеса управљања ризицима у Вашем друштву?

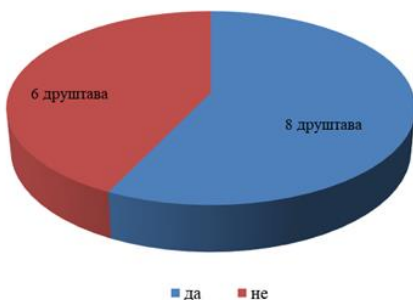
величина друштва	усклађивање са регулаторним захтјевима	усклађивање са захтјевима власника	усклађивање са захтјевима тржишта	захтјеви пословања	губици у пословању друштва	губици других друштава	бити први у управљању ризицима	репутација
XS – микро	2		2	2	1			1
S – мала	7	1	6	4				
M – средња	5	3	5	5		1	1	1
Укупно	14	4	13	11	1	1	1	2

Да ли Ваше друштво има идентификован начин и могућност додатног прибављања капитала у случају ванредних околности?

Да ли се годишњи план интерне ревизије доноси на основу процјене ризика, која је документована?

Да ли је интерним актом обезбијеђено да сва подручја друштва за осигурање буду предмет интерне ревизије у разумном временском року?

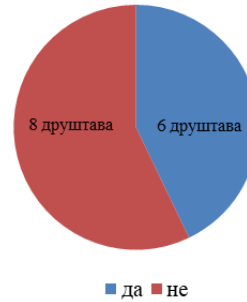
⇒ Сва друштва имају интерне акте којима је уређено успостављање и рад интерне ревизије.

Питање: Да ли је неким од интерних аката Вашег друштва регулисано:

Дјелокруг рада и овлашћења интерне актуарске функције?

Обавеза, обим и динамика информисања надлежног органа Вашег друштва?

Питање: Да ли интерна актуарска функција извјештава надлежни орган Вашег друштва о:

величина друштва	промјенама у обухвату и другим промјенама у вези података употребљених за актуарска вредновања/ обрачуне		промјени методологија или претпоставки коришћених у актуарским вредновањима/ обрачунима		о утицају промјена методологија, претпоставки, података на актуарска вредновања/ обрачуне	
	да	не	да	не	да	не
XS – микро	2		2		2	
S – мала	5	2	5	2	5	2
M – средња	5		5		4	1
Укупно	12	2	12	2	11	3

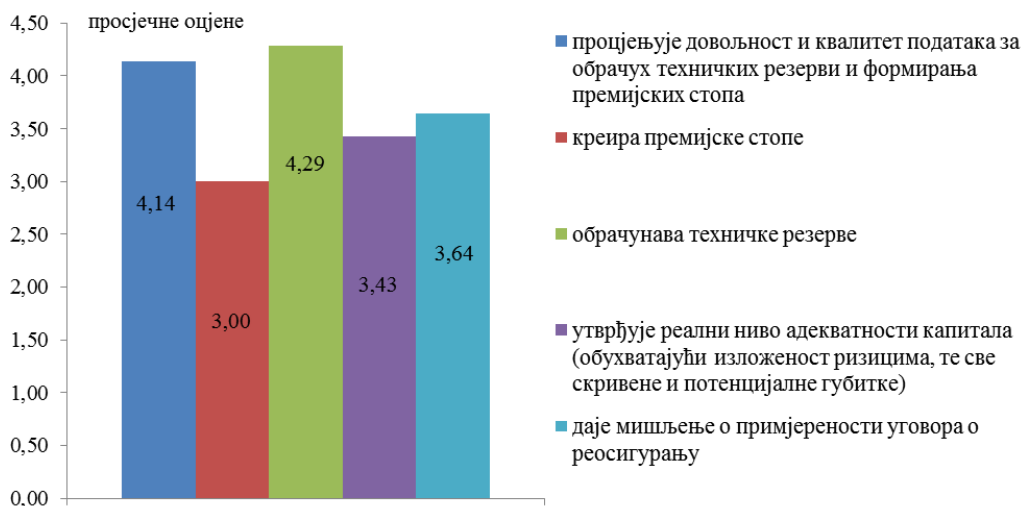
Да ли запослени у оквиру актуарске функције обављају и друге послове?

Уколико обављају друге послове, да ли се приликом додјеливања тих послова водило рачуна о потенцијалном сукобу интереса?

Питање: Како би оцијенили ниво оспособљености интерне актуарске функције Вашег друштва да самостално: (оцијените са бројем од 1 - мали до 5 - велики ниво оспособљености)

⇒ Примјећује се да су средња друштва, у просјеку, оцијенила ниво оспособљености актуарске функције вишим од малих друштава.

	процјењује довољност и квалитет података за обрачун техничких резерви и формирања премијских стопа	креира премијске стопе	обрачунава техничке резерве	утврђује реални ниво адекватности капитала (обухватајући изложеност ризицима, те све скривене и потенцијалне губитке)	даје мишљење о примјерности уговора о реосигурању
средња друштва (M)	4,80	3,80	4,60	3,20	4,00
мала друштва (S)	3,71	2,71	4,00	3,29	3,29

Питање: Да ли Ваше друштво има развијене електронске базе података потребне за утврђивање властитих тарифа премија?

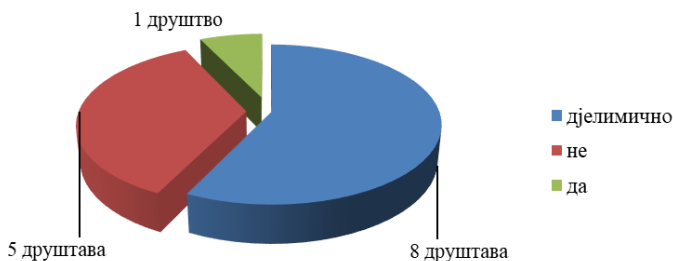
величина друштва	необавезних врста осигурања		осигурања од аутоодговорности	
	да	не	да	не
XS – микро	1	1	2	
S – мала	3	4	7	
M – средња	1	4	3	2
Укупно	5	9	12	2

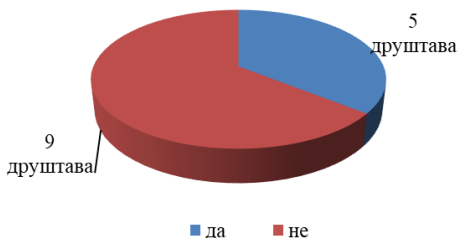
Питање: Који је по Вашем мишљењу ниво разумијевања значаја система интерне контроле на свим организацијским нивоима у Вашем друштву?

величина друштва	веома висок	висок	задовољавајући	умјерен	низак
XS – микро				1	1
S – мала			2	5	
M – средња		1	3	1	
Укупно	0	1	5	7	1

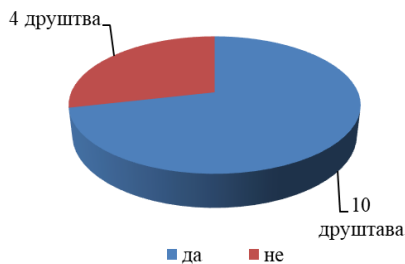
Да ли је систем интерних контрола у Вашем друштву заснован на писаним процедурама, те документованим пословима и радњама?

Постоји ли информациони систем друштва који покрива све активности везано за пословање друштва и подржава спровођење интерних контрола?

Да ли у информационом систему постоји могућност накнадне контроле и праћења учињених измјена?

Питање: Да ли Ваше друштво редовно/текуће спроводи:

величина друштва	процјену остварених пословних резултата у односу на планове друштва		анализу пословних резултата по врстама осигурања		анализу остварених трошкова пословања у односу на планиране трошкове		анализу трошкова који је остварила посредничка/заступничка продајна мрежа		праћење наплате потраживања	
	да	не	да	не	да	не	да	не	да	не
XS – микро	1	1	2		1	1	1	1	2	
S – мала	7		7		7		7		7	
M – средња	5		5		5		5		5	
Укупно	13	1	14	0	13	1	13	1	14	0

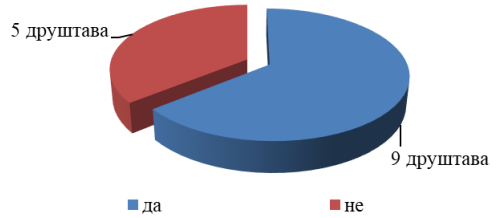
величина друштва	процјену адекватности аката пословне политике, укључујући услове и тарифе осигурања		провјере везане за процес рјешавања и исплате по поднесеним захтјевима за исплату накнада/одштета по уговорима о осигурању		праћење система одлучивања о појединим питањима и преношење овлашћења, спровођења одлука и неспојивости послова и функција		провјеру поузданости и ажурности рачуноводственог система и његових извјештаја	
	да	не	да	не	да	не	да	не
XS – микро		2	2		2		1	1
S – мала	6	1	6	1	4	3	5	2
M – средња	5		5		5		5	
Укупно	11	3	13	1	11	3	11	3

Да ли се недостаци утврђени у оквиру интерног контролног поступка прослијеђују лицима задуженим за преузимање корективних активности?

Да ли друштво континуирано прати и оцјењује системе интерних контрола у зависности од промјене интерних и екстерних услова, те усавршава ове системе у циљу одржавања њихове ефикасности?

Да ли је у оквиру система интерне контроле, успостављена и функција праћења усклађености (compliance function)?

Да ли у Вашем друштву постоје лица и/или организациона/е јединица/е које прате усклађеност са законима и другим прописима?

